

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

GYMNÁZIUM TÝN NAD VLTAVOU

Autor: Mgr. Lukáš Boček

Datum: 19.10.2012

Ročník: kvinta

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obor: Český jazyk a literatura

Tematický okruh: Literární komunikace

Téma: Antické písemnictví – řecké drama

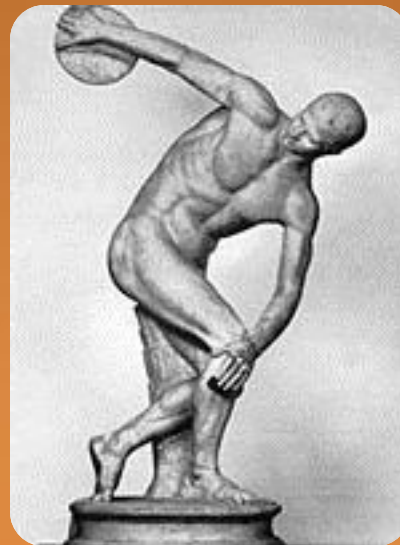
Klíčová slova: Antika, Řecko, antické písemnictví, attické období, drama, divadlo, komedie, tragédie

Anotace: Prezentace přibližuje oblast antického písemnictví, konkrétně řeckého attického období. V tomto období vznikala především první dramata, kterým je věnován největší prostor. Žáci v závěrečné aktivitě srovnávají dnešní a dřívější podobu divadla.

Zpracování tohoto DUM bylo financováno z projektu OPVK, výzva 1.5

Antické písennictví

Řecké drama

Řecko – attické období

- 5. až 4. století před naším letopočtem
- Rozvoj **demokracie**, z hlediska liter. byl zásadní rozvoj **dramatu, řečnictví, filosofie**, především v **Aténách**

- **Drama:**

- Vyvinulo se z oslav boha **Dionýsa** (bůh vína a plodnosti)
- Dvě základní formy:
 - vyšší – **tragédie**
 - nižší - - **komedie**
- Během oslav se vždy hrály 3 dny tragédie a 1 den komedie

Obraz Dionýsa od malíře Caravaggia

Řecko – attické období

Tragédie

- Jinak také nazýván *zpěv kozlů* (trágos = kozel, óidé = zpěv, při slavnostech zpíval sbor oblečený do kozích kůží)
- **Vznešený, vysoký literární žánr**
- **člověk v tragickém postavení**, protože se dostal do konfliktu se silami společenskými, přírodními, osudem, atd.
- zachovávala se **jednota místa, času, děje**
- Hluboké myšlenky, neobyčejní hrdinové, hráli pouze muži, veršovaný, často pouze jeden herec

Komedie

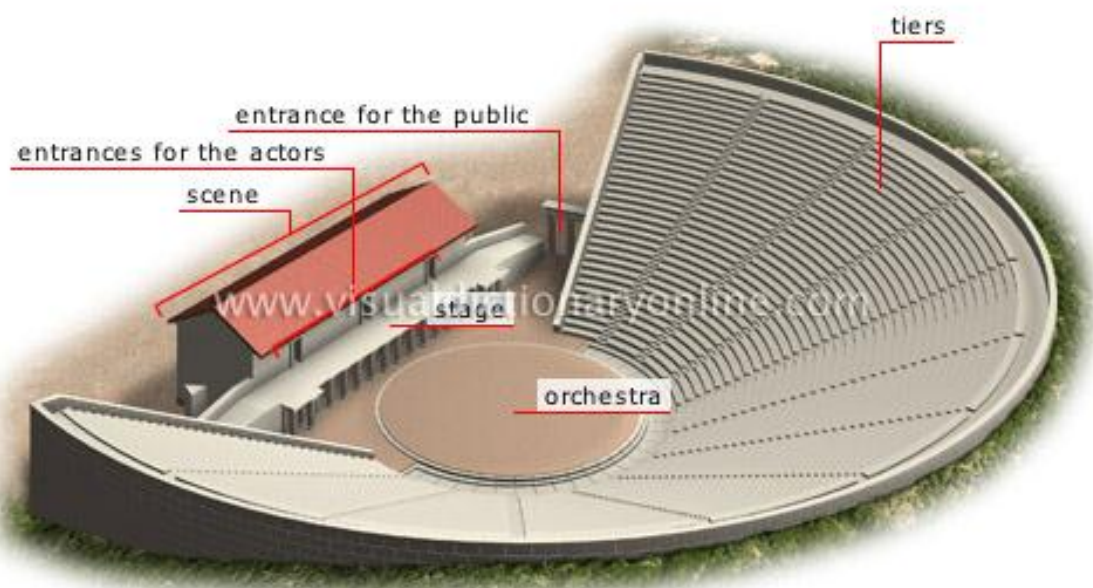
- vznikla o polovinu století později než tragédie
- **nižší literární žánr**
- hrdinové jsou prostí lidé líčení v komických situacích
- **Aristofanes** – hry *Jezdci a Mír*
 - Postavy se potýkají s každodenními problémy a obsahují i satiru na politické poměry v zemi
 - Kritika povahových vlastností člověka

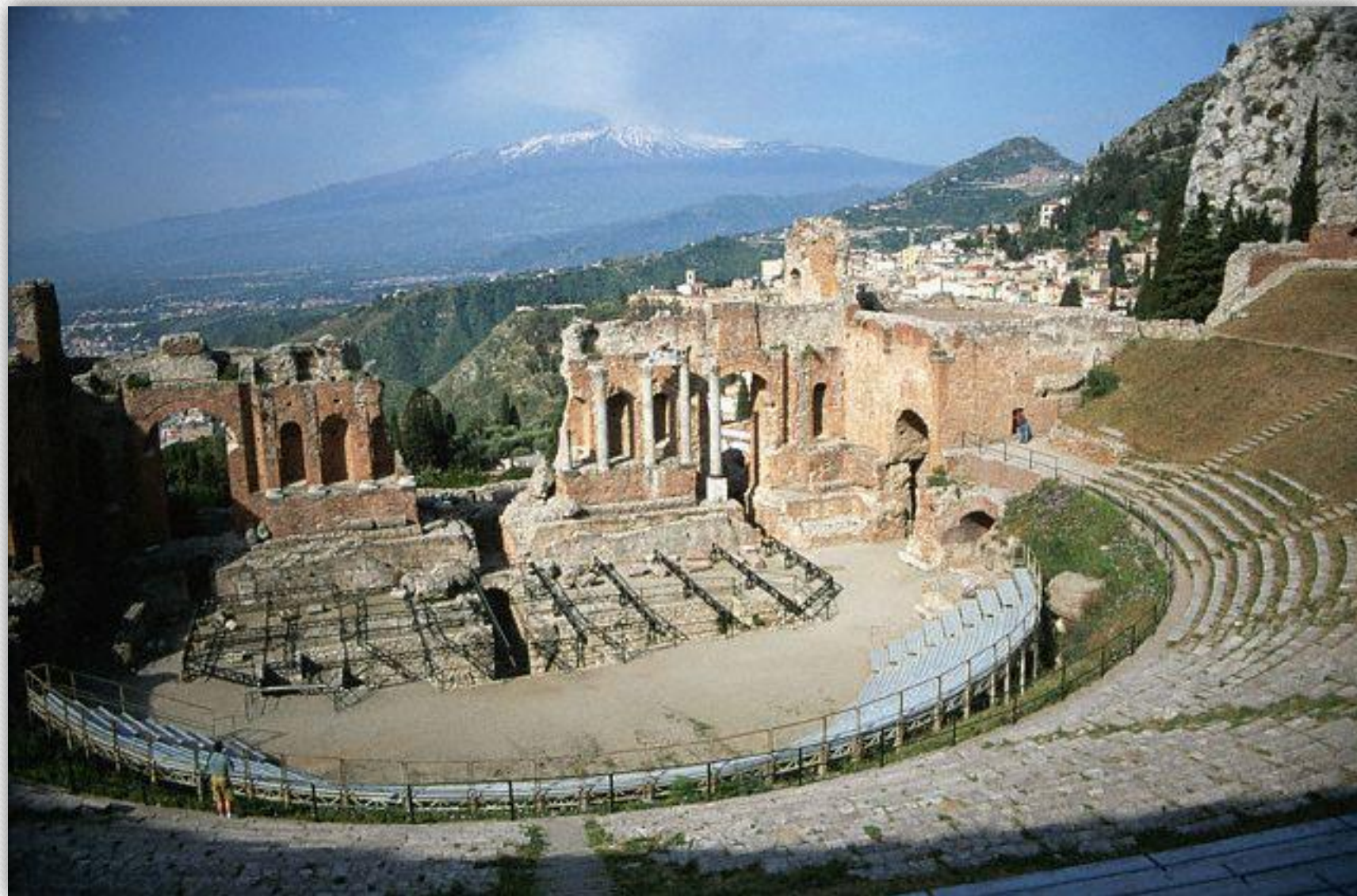
Řecko – attické období

Řecké divadlo:

- hlediště (půlkruhové)
 - v 1. řadě číslovaná místa pro nejbohatší a nejváženější návštěvníky
- orchestřiště
 - Pro sbor a hráče hudebních nástrojů
- scéna
- budova pro herce („zákulisí“)

Řecko – attické období

Řecko – attické období

- **Další znaky dramatu:**

- Rozkvět v 5. stol. př.n.l.
- Drama naplňovalo kompoziční rozvržení na 5 částí: **expozice, kolize, krize, peripetie, katastrofa**
- Náměty z **mytologie**
- Častý **střet s bohy**
- Hlavní **hrdina** většinou fyzicky **podléhá**, ale **mrvně vítězí**
- Drama spojuje **tanec, zpěv a mluvené slovo**
- Herec (herci) používají **masky**
- Představení trvala mnoho hodin (6-9)
- Diváci **neznali potlesk**, často se pokřikováním na herce domáhali opakování oblíbených pasáží nebo naopak

Řecko – attické období

- Srovnejte dnešní drama a drama ve starém Řecku:

Dnes:

- Hrát mohou ženy, muži, děti
- Kratší představení
- Představení po celý rok
- Vyspělejší technické možnosti
- Nepoužívání masek
- Propracovanější kostýmy
- Mnoho herců a pestrost jejich rolí
- Časové vymezení
- Psáno většinou prózou

Dříve:

- Hráli pouze muži
- Dlouhé maratony
- Představení pouze v době oslav
- Velice omezené technické možnosti
- Masky
- Jednoduché kostýmy
- Často jediný herec
- Celodenní představení
- Výhradně ve verších

Zdroje obrázků

- <http://visual.merriam-webster.com/arts-architecture/architecture/greek-theater.php>
- <http://www.personal.psu.edu/kvl5099/greekmain.jpg>
- <http://lidstvo.blog.cz/1208>
- <http://www.cesky-jazyk.cz/zivotopisy/aischylos.html>
- Microsoft Klipart